

XVI Всеукраїнський конкурс творчих робіт «Я – Журналіст» – 2025-226 н. р.

Тема «Пам'ятатиму»

Номінація «Статті (текстова робота, написана прозою)»

Я пам'ятатиму. І говоритиму. І...

Твір-роздум

Я звертаюся не лише до тих, хто живе поруч зі мною, не лише до українців. Я звертаюся до світу, щоб знали про «Україну в огні», про мою Україну – «розпуку вікову». Бо пам'ять – це не локальна річ: вона або стає спільною, або зникає. А зникнення пам'яті – це перший крок до повторення зла.

Я пам'ятатиму. Не тому, що мене зобов'язали. Не тому, що треба. А тому, що забути – означало б зрадити. Зрадити тих, хто більше не може говорити сам. Тих, чий голос обірвався серед вибухів, у темряві підвалів, на холодних дорогах евакуації, у лікарнях, на фронті й у звичайних квартирах, де війна застала людей зненацька.

Я пам'ятатиму ранок, коли тиша перестала бути просто тишею. Коли вона стала загрозливою. Коли повітря ніби напружилось, а світ – тріснув. Тоді ще ніхто не знав, скільки імен додасться до списку тих, кого більше немає. Але вже тоді було зрозуміло: життя більше ніколи не буде «до».

Пам'ятатиму людей. Не героїв із підручників, а звичайних – тих, кого я бачила, з ким зустрічалася, кого знала або знала через інших. Військових, які говорили про війну без пафосу, ніби це просто важка робота, яку хтось мусить робити. Волонтерів, у яких не було «вихідних», бо війна не бере павз. Медиків, що поверталися додому з порожнім поглядом, а після короткого відпочинку знову йшли рятувати. Цивільних, які втрачали дім, але не гідність. Матерів, які мовчки «ковтали просолені сльози» й чекали, чекали. Дітей, які подорослішали надто рано.

Я пам'ятатиму обличчя, у яких читався страх і водночас – неймовірна внутрішня сила. Пам'ятатиму, як люди навчилися жартувати під час тривоги, як чай у підвалі ставав символом нормальності, як «Ти живий?» перетворилося на запитання із запитань у світі. Пам'ятатиму, як ми навчилися цінувати прості речі: світло, воду, тишу без вибухів, змогу обійняти найрідніших, найдорожчих.

Але моя пам'ять – не лише про біль. Вона про відповідальність. Бо пам'ятати – означає не дозволяти перекручувати. Не дає права називати війну «конфліктом», агресію – «думкою», вбивство – «помилкою». Пам'ять – це форма опору. Це спосіб сказати: ми бачили, ми знаємо, ми не мовчатимемо. Це обов'язок: не дати замулити «тихії води», погасити «яснії зорі», захистити «мир хрещений».

Я звертаюся до тих, хто втомився слухати про Україну. Втома – привілей мирних. У нас цього привілею немає. Поки хтось може відвернутися, хтось інший навічно прощається з близькими. Поки хтось каже «знову ці новини», хтось живе в цих новинах, наближаючи «розвидняючийся день». І якщо світ перестане пам'ятати – зло отримає шанс повернутися.

Пам'ятатиму й після перемоги. Бо саме тоді пам'ять стає особливо вразливою. Коли хочеться жити далі й не згадувати. Але я пам'ятатиму, щоб імена не стали цифрами. Щоб трагедії не перетворилися на абзаци в архівах. Щоб нові покоління знали: свобода не була подарунком. Вона була вистраждана.

Я не прошу співчуття. Я прошу уваги. Пам'яти. Чесности. Бо пам'ять — це не про минуле. Це про майбутнє. Про те, яким воно буде й чи матиме людське обличчя.

Я пам'ятатиму. І говоритиму. І передаватиму цю пам'ять далі. Бо поки пам'ять жива – живі й ті, кого хотіли стерти.

І поки ми пам'ятаємо – ми непереможні.

Дар'яна Скриннік

Моя історія

Есе

Мене звати Скриннік Дар'яна. Я живу й навчаюся в Україні – тій величній державі, яка нині на вустах у Всесвіту, яка боронить свою свободу й волю, у якій сьогодні складно (ба навіть ні – неможливо!!!) бути осторонь подій і не замислюватися над майбутнім – мирним, щасливим, самостійно-соборним. Доля подарувала мені змогу стати студенткою (нині вже 2 курсу) одного з найкращих вишів – Національного університету біоресурсів і природокористування України. Навчаюся за спеціальністю «Журналістика». Цю професію обрала свідомо й давно. Мені цікаво працювати з інформацією, аналізувати події, ставити запитання та шукати-знаходити відповіді. Осягаючи висоти майбутньої спеціальності, вчуся критично мислити, відрізнити факти від маніпуляцій і формувати власну позицію. Переконана, що слово має магічно-крицеву силу впливати на людей та суспільство, тому журналістика для мене – не лише фах, а й відповідальність – перед собою, перед людьми і перед Творцем.

Моя земна пристрасть, надія, віра, любов, гідність – РІДНЕ СЛОВО; моє покликання в цьому розвихреному світі – зробити все можливе, аби ВОНО утверджувалося і процвітало на одвічних наших наповнених любов'ю, скроплених потом і сльозами просторах від Сяну до Дону; моє найсутніша, найвеличніша місія – докласти всіх зусиль, щоб найкоштовніший скарб предтеч пробивавсь, оживав та горів на вустах моїх ровесників і тих, хто прийде після нас. Це не гучні слова, а чиста правда, щиросердне зізнання – як на сповіді чесному отцеві у храмі, як момент духовного звіту перед Господнім престолом.

Студентське життя вже навчило мене адаптуватися до різних людей, домовлятися, бути терплячою та організованою. Тут швидко розумієш цінність простих речей: підтримки, взаємоповаги та вміння співіснувати. Це середовище сформувало в мені самостійність і навички, які знадобляться не лише в навчанні, а й у майбутньому житті. Як і багато моїх однолітків, я зіштовхуюся з труднощами – освітньо-просвітніми, побутовими, емоційними. Водночас я випрацьовую вміння не зупинятися перед складнощами, а шукати вихід із найтруднішої ситуації та впевнено рухатися далі – не самій, а гуртом із ти, хто вагається, сходить із дистанції, занепадає духом.

Своє майбутнє я пов'язую з Україною. Я хочу реалізувати себе тут, застосувати здобуті знання та бути корисною суспільству. Моя історія ще пишеться, але натеперішня вона – про навчання, відповідальність, пошук свого шляху та віру в те, що навіть у непрості часи варто будувати плани й працювати над собою. Для мене надзавдання – міцніти духом, мужніти інтелектуально, не втрачати інтересу до всього, що оточує нас, та залишатися криштально чесною із собою і воістину праведною перед ним, СЛОВОМ, що ВОНО було першим, було ВОНО в Бога й було ВОНО Бог.

Дар'яна Скриннік

Ціна нашого завтра: пам'ятатиму і не маю права мовчати!

У моєму журналістському блокноті буде багато імен героїв. Військові, цивільні, волонтери – кожен з них заслуговує на вічну пам'ять. Проте є одна історія, яка стала моїм внутрішнім маніфестом. Це історія людини, чиє ім'я я вимовляю з особливим трепетом, – мого старшого брата Олександра Володимировича Онопка.

Олександр пішов захищати країну заради майбутнього кожного українця, заради дітей, які мають бачити світло, а не темряву війни. Гірка іронія долі полягає в тому, що своїх дітей він не встиг виховати. Його батьківська ніжність розчинилася в турботі про націю, яку він заклав собою.

Навіть на найскладніших ділянках фронту, у самому пеклі жорстоких боїв, він залишався нашою непохитною опорою. Брат ніколи не показував нам свого страху. Навпаки – його голос у телефоні завжди був спокійним: «Все буде добре». Сьогодні я розумію, скільки мужності потрібно було мати, щоб тамувати власний біль заради нашого спокою. Адже там, де він був, кожен крок міг стати останнім.

Минуло майже три роки, відколи Олександр зник безвісти разом із командиром. Три роки тиші, яка розривається лише болючими розповідями його побратимів. І це не просто слова сестринської любові. Ні, так про нього згадує кожен, хто його знав. Сьогодні він – мій янгол-охоронець. Людина, на яку я рівнятимуся все життя.

Я обрала шлях журналіста, щоб голос таких героїв, як мій брат, ніколи не згас. Мужній воїн захищав кожного з нас – і тих, хто сьогодні читає ці рядки. Олександр Онопка – гордість нашої сім'ї та всієї України. І я зроблю все, щоб пам'ять про нього жила не лише в моєму серці, а й у пам'яті народу, за який він віддав найдорожче – своє життя.

Ангеліна Джєвага

Пам'ятатиму!

Я — майбутній журналіст. Моя рука буде писати історію, мої уста говоритимуть правду, мої очі побачать увесь світ.

У моїй пам'яті рідна Батьківщина залишається мирною і щасливою. Проте реалії сьогодення -- літають ракети і безпілотники, лунає тривога, замерзають і гинуть люди -- вбивають мої спогади. Моя Україна, в якій завжди було чути пісні та сміх дітей, в якій хлібом-сіллю зустрічали гостей, сьогодні не бачить радості, а замість гостей на нашій землі тепер біснуються вороги.

Я завжди пам'ятатиму та дякуватиму кожному героєві-захиснику, що боронить нашу країну, буду безмежно вдячна своїм братам і односельцям, які захищають наш спокій, і віритиму, що всі безвісти зниклі повернуться додому, на рідну землю. Молюся Богу і чекаю, що повернеться брат...

Моє серце розривається кожного разу, коли після чергових обстрілів я бачу в новинах повідомлення про загиблих людей та дітей, які хотіли і повинні були жити, але їхнє життя нахабно забрали ненаситні й озвірілі сусіди-вбивці. Важко мені, коли бачу зруйновані домівки, що їх будували люди протягом свого життя.

Незважаючи ні на що, ми відчайдушно боремося за своє життя й за майбутнє нашої держави, за можливість сіяти хліб на своїй землі під мирним чистим небом без страху і думок, що завтра може вже не настати. Українці пережили багато незгод, але залишилися сильним народом, який не зламають ні пошесті, ні війни.

Навіть зараз ми гуртуємося й донатимо на ЗСУ, працюємо й навчаємося, пристосовуємося жити без світла, тепла й води, підтримуємо одне одного. Так, живемо в постійному шумі генераторів, але знаємо, що скоро настане весна, а отже буде і довгоочікувана перемога, яка покладе край смертям і безчинству.

Україна відновиться, відбудує міста і буде жити. Наша перемога знову увійде в історію, і ми вкотре доведемо всьому світу, що українці — це давній незламний народ, а українська держава свій суверенітет загартувала у боротьбі й жоден ворог не здатен її зламати. Ми встояли і тримаємо стрій у пам'ять про кожного, хто поклав своє життя у цій війні. Ціна свободи дуже висока. Пам'ятаємо і низько вклоняємося нашим героїчним захисникам!

Яна Бибик

Пам'ятатиму! Світло мого одинадцятого класу

Я назавжди запам'ятаю той святковий, хоч і похмурий, ранок 1 вересня 2024 року. Для нас, одинадцятикласників, він став початком «останнього разу»: останньої шкільної лінійки в Андрушківському ліцеї, коли ми вели за руки несміливих першокласників, останнього першого дзвоника та останніх побажань успіху в стінах рідної школи.

Тоді ж відбувся і наш перший у тому навчальному році урок з Марун Світланою Михайлівною. Ця вчителька була поруч із нами пліч-о-пліч довгі роки — з п'ятого по одинадцятий клас. Її слова того дня були особливими: натхненними, але водночас реалістичними. Вона щиро попередила нас, що цей рік для нас буде складним, емоційним, проте щасливим.

Саме тоді я вперше гостро відчула страх перед майбутнім, втому та сумніви. Проте шлях випускниці виявився мені під силу, бо поруч були друзі-однокласники та вона — наша Світлана Михайлівна. Педагогиня, яка взяла на себе величезну відповідальність за двадцятьох двох підлітків, що так жадібно прагнули життя. Кожного уроку вона турботливо запитувала: «Як ви? Як триває підготовка до НМТ?». І це не було формальністю — вона завжди була готова допомогти ділом.

Я пам'ятатиму її настанови все життя. «Миру, натхнення, успіху», — прості слова, які в її устах ставали справжньою опорою. Світлана Михайлівна була тим світлом, що гасило тривогу навіть у найтемніші часи. Навіть у день початку повномасштабної війни вона першою вийшла на зв'язок, щоб підтримати нас і дати поради, хоча в її очах ми теж бачили людський страх.

Ще одним випробуванням став період іспитів. Пам'ятаю, як поверталася додому після складання НМТ і раптом пролунав телефонний дзвінок. Це була вона! Рідна Світлана Михайлівна хотіла першою дізнатися про мої результати, чи все зі мною гаразд? Ми й досі підтримуємо зв'язок, вітаємо одна одну зі святами та ділимося важливим у складні моменти.

Ця історія — не лише про мій одинадцятий клас, а про вчителів, які щодня роблять набагато більше, ніж вимагає посадова інструкція. Це люди, які інвестують душу в майбутнє нашої країни. Про них не так багато згадують у медіа, але саме їхня праця визначає, якими особистостями стануть учні.

Я назавжди збережу в серці свій випускний рік у школі.

Дякую вам за все, Світлано Михайлівно!

Іванна Дика

Пам'ятатиму: війна очима мого тата

Що таке війна для кожного з нас? Для когось — це невимовне горе та біль, що залишилися важким відбитком на все життя. Для когось — певна вигода, можливість нажитися на чужій біді. А є й ті, хто дивиться на все збоку, ніби це їх не стосується. Але найважливіше те, що війна торкнулася кожного. Хтось утратив дім. Хтось — близьких. А хтось себе...

Для мене війна — це час і розлука... Мої тато та брат — військові, тому слово «чекаю» для мене звучить по-особливому, воно стало частиною мого життя. Я почала розуміти цінність кожного повідомлення, кожного дзвінка та розмови. Як важливо для мене стало побачити те саме водночас просте та очікуване «Все ок» зранку в телефоні або ж почути голос рідних хоч на одну хвилину.

Кожен із нас бачив фільми про війну, жахливі сцени та історії, але уявіть, наскільки важко сприймати та чути їх від найближчих тобі людей... Коли це не вигадка, не демонстрація, а реальні історії, фото та відео.

Мій тато Каландій Олександр, поділився зі мною історією своєї війни. І я як майбутній журналіст хочу, щоб кожен військовий був почутим, бо їм дуже важко про це розповідати, але дійсно потрібно для нашого суспільства, для пам'яті.

Тато був призваний на службу до лав ЗСУ в серпні 2022 року, брав участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією росії проти України, перебуваючи в Донецькій та Запорізькій областях. На мить заплющивши очі й замислившись, наче поринувши у той вир бойового вогню та полум'я, мужній захисник розповів мені, що після навчання був призначений командиром кулеметного взводу 16 батальйону 58 окремої механізованої бригади. Пройшов справжнє бойове хрещення і зустрів дивовижних людей, які стали для нього побратимами та друзями на все життя.

Найважчим та найстрашнішим було вперше вистрілити в людину... та вбити... Руки трусилися... Але ця людина — ворог. «Або тебе, або ти...», — кричав командир батальйону й надав наказ стріляти. А потім вже звук, адже людина зникає до всього. У всіх було одне бажання: вижити за будь-яку ціну і помститися ворогові за втрату своїх побратимів. Коли забираєш тіла загиблих із поля бою, розумієш справжні істини життя, відчуваєш біль втрати, особливо, за тим, хто став твоїм другом.

Захищали Бахмут, де було справжнє пекло, постійні артилерійські та танкові обстріли. Було страшно і важко. Однак іноді жартували, не втрачали надії, що всі виживуть. Але, на жаль, виживали не всі... Якимось у підвалі, де ховалися від ворогів та за чергою відпочивали від походів на позиції, після влучання ракети завалило плитами 16 воїнів-захисників. Були поранені, були й загиблі... Шукали інші підвали, перебували там без світла і тепла, в сирості. У багатьох воїнів дуже боліли спина і ноги, адже вони щоденно, крім бронежилета вагою 16 кг, носили на собі зброю, бойовий комплект патронів, рюкзак із найнеобхіднішими речами.

Були в Богданівці та інших селах. Не всі місцеві жителі зустрічали українських захисників привітно, деякі навіть поглядали скося. Була підозра, що вони здавали ворогам місця перебування військових. Якимось після приходу одного місцевого жителя, який привіз хлопцям кавуни, через кілька годин були прильоти в ті покинуті будинки,

де тимчасово розмістилися наші воїни. Але, на щастя, до обстрілу всі встигли виїхати, адже отримали наказ прямувати на ротацію, оскільки більша частина батальйону була знищена.

На Запорізькому напрямку мали різні місця дислокації в різних населених пунктах. Запамяталися важкі бої в Гуляйполі, де кулі й гради літали постійно. Під час штурму було багато поранених, часто надавали один одному домедичну допомогу, накладали турнікети хлопцям, які стікали кров'ю, адже військові медики не встигали всіх рятувати. На полі бою було справжнє місиво і відчувався запах смерті: лежали 200-ті наші воїни, а також трупи орків. Після цього бою всі довго не могли оговтатися. Кажуть, що чоловіки не плачуть, але були такі, що й плакали, маючи страх втратити життя.

Якось під час копання окопів найкращий батьків друг Віктор зняв бронежилет. Раптом почався мінометний обстріл. Він впав на землю, а мій тато, не роздумуючи, наклав його собою. Дрібні осколки застрягли в бронежилеті. Потім дуже раділи, що обидва залишилися живі та неушкоджені, вони і наразі підтримують зв'язок.

Кілька днів були на передових позиціях за 3 км від ворога, жили в цих окопах. Досить часто закінчувалася вода. Милися в дощовій калюжі. Їли сухпайки, жували сухий чай, щоб не хотілося спати, курили багато цигарок. Усі телефони були вимкнені, адже на сигнал відразу прилітали гради. Тягнули за собою 100-кілограмові кулемети через болота і мінні поля.

Ще тато розповів про випадок, який можна назвати справжнім дивом. Під час затишшя виснажені та стомлені хлопці в окопах полягали спати, а двох бійців призначили всіх охороняти. Раптом моєму татові сниться, що його хтось гукає. Прокинувшись, він побачив, що всі сплять. Навіть ті вартові, які чергували та чатували ворога. Тривога охопила його душу. Побачивши ворога за 20 метрів, він розбудив усіх, розпочався бій. Можливо, то ангел-охоронець попередив про небезпеку, ніхто вже цього не дізнається...

У Новомиколаївці познайомилися із однією місцевою жителькою – бабусею Марією, яка на певний час стала для воїнів рідною людиною. Вона надала прихисток у своєму будинку, який був пошкоджений. Всі хлопці без вагань допомогли полагодити стіни, змурували комин. Бабуся готувала їжу: борщ, вареники, котлети. Ці домашні страви всім були до смаку і нагадували рідний дім. Коли хлопці йшли на бойові завдання, то бабуся Марія завжди ставала на коліна та молилася, щоб поверталися живими. Всіх називала своїми «любими синочками». Її рідні діти завчасно виїхали із села, а бабуся казала, що ніколи не залишить рідну домівку. Дуже плакала, коли воїни-захисники виїжджали і рухалися далі. Ще одним сумним моментом цієї історії є те, що під час розповіді, згадуючи місця свого перебування, тато розумів, що більшість із них наразі повністю окуповані... Кажуть, що час лікує. Ні! Він лише закарбовує в пам'яті моменти втрат у пеклі війни. Такі важкі спогади ніколи не зітруться.

Наразі мій татусь демобілізований після інфаркту. Має статус учасника бойових дій, нагороджений медаллю «Ветерана війни». Зараз працює вчителем захисту України в моїй рідній школі, навчає юнаків військовій підготовці, адже вже не уявляє себе не у військовій сфері.

Та це ще не всі випробування для моєї родини... У грудні 2023 року мій брат Владислав також пішов захищати нашу неньку Україну від ворогів. З дитинства мріяв бути військовим, закінчив кафедру Одеської військової академії. Зараз має звання капітана і проходить військову підготовку для подальшої служби в ЗСУ.

Я і вся моя родина віримо, що незабаром настане переможний мир і ніщо не заважатиме, щоб ми всі постійно були разом. Ми навчилися цінувати світ по-іншому. Потрібно боротися, радіти життю, любити, підтримувати одне одного і пам'ятати ВСЕ! Ця війна закарбувалася в поглядах воїнів та у щоденному чеканні матерів. Вона стала спільним шрамом для нашого покоління. Ми не маємо права на забуття – ми зобов'язані вкарбувати ім'я кожного захисника в історію нашої української держави.

Вікторія Каландій

Ціна нашого завтра: пам'ятатиму і не маю права мовчати!

У моєму журналістському блокноті буде багато імен героїв. Військові, цивільні, волонтери – кожен з них заслуговує на вічну пам'ять. Проте є одна історія, яка стала моїм внутрішнім маніфестом. Це історія людини, чие ім'я я вимовляю з особливим трепетом, – мого старшого брата Олександра Володимировича Онопка.

Олександр пішов захищати країну заради майбутнього кожного українця, заради дітей, які мають бачити світло, а не темряву війни. Гірка іронія долі полягає в тому, що своїх дітей він не встиг виховати. Його батьківська ніжність розчинилася в турботі про націю, яку він заклав собою.

Навіть на найскладніших ділянках фронту, у самому пеклі жорстоких боїв, він залишався нашою непохитною опорою. Брат ніколи не показував нам свого страху. Навпаки – його голос у телефоні завжди був спокійним: «Все буде добре». Сьогодні я розумію, скільки мужності потрібно було мати, щоб тамувати власний біль заради нашого спокою. Адже там, де він був, кожен крок міг стати останнім.

Минуло майже три роки, відколи Олександр зник безвісти разом із командиром. Три роки тиші, яка розривається лише болючими розповідями його побратимів. І це не просто слова сестринської любові. Ні, так про нього згадує кожен, хто його знав. Сьогодні він – мій янгол-охоронець. Людина, на яку я рівнятимуся все життя.

Я обрала шлях журналіста, щоб голос таких героїв, як мій брат, ніколи не згас. Мужній воїн захищав кожного з нас – і тих, хто сьогодні читає ці рядки. Олександр Онопка – гордість нашої сім'ї та всієї України. І я зроблю все, щоб пам'ять про нього жила не лише в моєму серці, а й у пам'яті народу, за який він віддав найдорожче – своє життя.

Ангеліна Джевага

Пам'ятатиму!

Я — майбутній журналіст. Моя рука буде писати історію, мої уста говоритимуть правду, мої очі побачать увесь світ.

У моїй пам'яті рідна Батьківщина залишається мирною і щасливою. Проте реалії сьогодення -- літають ракети і безпілотники, лунає тривога, замерзають і гинуть люди -- вбивають мої спогади. Моя Україна, в якій завжди було чути пісні та сміх дітей, в якій хлібом-сіллю зустрічали гостей, сьогодні не бачить радості, а замість гостей на нашій землі тепер біснуються вороги.

Я завжди пам'ятатиму та дякуватиму кожному героєві-захиснику, що боронить нашу країну, буду безмежно вдячна своїм братам і односельцям, які захищають наш спокій, і віритиму, що всі безвісти зниклі повернуться додому, на рідну землю. Молюся Богу і чекаю, що повернеться брат...

Моє серце розривається кожного разу, коли після чергових обстрілів я бачу в новинах повідомлення про загиблих людей та дітей, які хотіли і повинні були жити, але їхнє життя нахабно забрали ненаситні й озвірілі сусіди-вбивці. Важко мені, коли бачу зруйновані домівки, що їх будували люди протягом свого життя.

Незважаючи ні на що, ми відчайдушно боремося за своє життя й за майбутнє нашої держави, за можливість сіяти хліб на своїй землі під мирним чистим небом без страху і думок, що завтра може вже не настати. Українці пережили багато незгод, але залишилися сильним народом, який не зламають ні пошесті, ні війни.

Навіть зараз ми гуртуємося й донатимо на ЗСУ, працюємо й навчаємося, пристосовуємося жити без світла, тепла й води, підтримуємо одне одного. Так, живемо в постійному шумі генераторів, але знаємо, що скоро настане весна, а отже буде і довгоочікувана перемога, яка покладе край смертям і безчинству.

Україна відновиться, відбудує міста і буде жити. Наша перемога знову увійде в історію, і ми вкотре доведемо всьому світу, що українці — це давній незламний народ, а українська держава свій суверенітет загартувала у боротьбі й жоден ворог не здатен її зламати. Ми встояли і тримаємо стрій у пам'ять про кожного, хто поклав своє життя у цій війні. Ціна свободи дуже висока. Пам'ятаємо і низько вклоняємося нашим героїчним захисникам!

Яна Бибик

Пам'ятатиму! Світло мого одинадцятого класу

Я назавжди запам'ятаю той святковий, хоч і похмурий, ранок 1 вересня 2024 року. Для нас, одинадцятикласників, він став початком «останнього разу»: останньої шкільної лінійки в Андрушківському ліцеї, коли ми вели за руки несміливих першокласників, останнього першого дзвоника та останніх побажань успіху в стінах рідної школи.

Тоді ж відбувся і наш перший у тому навчальному році урок з Марун Світланою Михайлівною. Ця вчителька була поруч із нами пліч-о-пліч довгі роки — з п'ятого по одинадцятий клас. Її слова того дня були особливими: натхненними, але водночас реалістичними. Вона щиро попередила нас, що цей рік для нас буде складним, емоційним, проте щасливим.

Саме тоді я вперше гостро відчула страх перед майбутнім, втому та сумніви. Проте шлях випускниці виявився мені під силу, бо поруч були друзі-однокласники та вона — наша Світлана Михайлівна. Педагогиня, яка взяла на себе величезну відповідальність за двадцятьох двох підлітків, що так жадібно прагнули життя. Кожного уроку вона турботливо запитувала: «Як ви? Як триває підготовка до НМТ?». І це не було формальністю — вона завжди була готова допомогти ділом.

Я пам'ятатиму її настанови все життя. «Миру, натхнення, успіху», — прості слова, які в її устах ставали справжньою опорою. Світлана Михайлівна була тим світлом, що гасило тривогу навіть у найтемніші часи. Навіть у день початку повномасштабної війни вона першою вийшла на зв'язок, щоб підтримати нас і дати поради, хоча в її очах ми теж бачили людський страх.

Ще одним випробуванням став період іспитів. Пам'ятаю, як поверталася додому після складання НМТ і раптом пролунав телефонний дзвінок. Це була вона! Рідна Світлана Михайлівна хотіла першою дізнатися про мої результати, чи все зі мною гаразд? Ми й досі підтримуємо зв'язок, вітаємо одна одну зі святами та ділимося важливим у складні моменти.

Ця історія — не лише про мій одинадцятий клас, а про вчителів, які щодня роблять набагато більше, ніж вимагає посадова інструкція. Це люди, які інвестують душу в майбутнє нашої країни. Про них не так багато згадують у медіа, але саме їхня праця визначає, якими особистостями стануть учні.

Я назавжди збережу в серці свій випускний рік у школі.

Дякую вам за все, Світлано Михайлівно!

Іванна Дика